

מכללת הרצלג-גוש עציון

ימי עיון בתנ"ד

קײַץ תש"ע

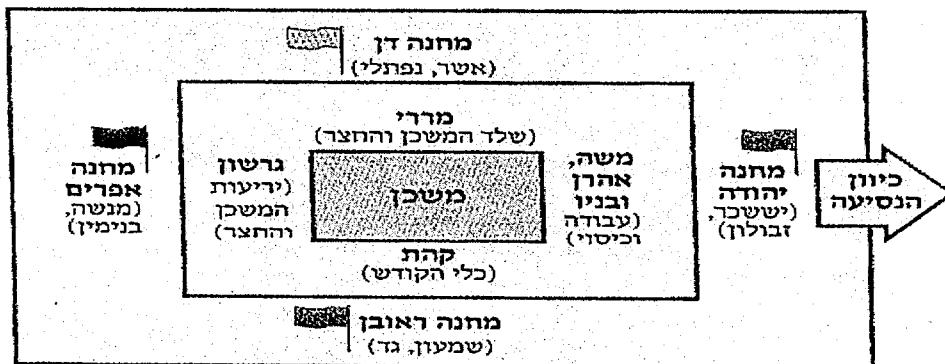
1

ד"ר יעל ציגלר
שמשון, בעז, ודוד

53

שימוש בעוז ורודז: דמיות בבראת

ג. מה נזיה סביבה המשכו

1) בראשית הרבה (וילנא) פרשה צח ד"ה ז גור אריה גור אריה יהודה, מלמד שננתן לו גבורה של אריה וחוצפה של גוריון.

2) **ספריו במדבר פיסקא קלא ד"ה ויאמר משה**
נענה פנחס באותו שעה ואמיר אין אדם כאן שיחרגו וייהרג היכן הם ארויות גור אריה יהודה (בראשית מט ט) דין גור אריה (דברים לג כב) התחיל צוות כיון שראה שהוא הכל שותקים עמד מתווך סנהדרי שלו ושמט את הרומה והניחה בפונדטו והיה מסתמן במקלו והולך.

3 בראשית רביה (ילנא) פרשה צג ד"ה ז ד"א ויגש

אמר רבי יוחנן בשעה שתפס יוסף הצדיק את בנימיין ואמר להם לאחיו האיש אשר נמצא הגביע بيדו הוא יהיה לי עבד אמר לו יהודה בנימיין את תפוס ושלום בבית אבא? מיד כעס יהודה ושאג בקול גדול והלך קולו ד' מאות פרסה עד ששמע חושים בן דן וקפץ מארץ כנען ובא אצל יהודה ושאגו שניהם ובקשה ארץ מצרים ליהפוך, עליהם אמר איוב (איוב ד') שאגת אריה וקהל שלל, שאגת אריה, זה יהודה, שכתוב בו גור אריה יהודה, וקהל שלל, זה חושים בן דן, שנייהם נמשלו כארוי, שנאמר (דברים לא) ולדן אמר דן גור אריה.

4) **מכילתא דרבי ישמעאל – פרשת בשלח, פרק יז**
עד זו – עדין לא באו שבטים לארץ ולא נתחלקה א"י לישראל ומה ת"ל עד זו? אלא שאמור לו לאברהם שניהם עשר שבטים עתידיין לצאת מחליציך וזה חלקו של אחד מהם.

רשיי דברים לג'ב
יזנק מן הבשן. בתרגוםומו שהיה הירדן יוצא מחלקו ממערת פמייאס (פטאלא מעוס) והיא לשם שהיא בחלקו של דין שנאמר (יהושע יט) ויקראו לשם דין זון זונינוקו וקילוחו מן הבשן.

לקוט שמעוני יהושע רמז ז
אייר יוחנן למה נקרא שמו ירדן? שירוד מזרן.

ד"ר יעל ציגלר
שמשון, בעז, וודו

5) ספרי דברים פיסקא שנה ד"ה דן גור
 יונק מן הבשן, מה זינוק זה יוצא מקום אחד ונחלה לשני מקומות כך שבטו של דן גור לו חלק בשני מקומות וכן הוא אומר (יהושע יט מז) והוא גבול בני דן מהם ויעלו בני דן וילחמו.

6) ספרי דברים פיסקא שנה ד"ה דן גור
 דן גור אריה, מלמד שסماך בספר וכל מי שסماך בספר נמשל לאריות.

7) מדרש תנומא (ורשא) פרשת כי תשא טימן יג
 ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן, א"ר חנינה בן פזי אין לך גדול מכל השבטים משבט יהודה ואין לך יורץ מן שבט דן שהיה מן השפחות מה כתיב בו ובני דן חווים (בראשית מו), אמר הקב"ה יבוא ויזדווג לו שלא תהא רוחו גסה שנגדל וקטן שלו לפני הקב"ה, א"ר חנינה לעולם אל יגיס אדם בכבוזו המשכן נעשה בשני שבטים אלו ואף בהמ"ק =בית המקדש= כן עשוו שלמה מיהודה וחירם מדן שנאמר בן אשר אלמנה הוא ממטה נפתלי (מלכים א ז), ובדברי הימים כתיב (ד"ה =דברי הימים =ב ב) בן אשר מן בנות דן שהיה אביו מנפתלי ואמו מדן

8) אבן עזרא - הפירוש הקצר שמות פרק לא
 ויאמר הגאון, כי נבחרו אלה שניהם בעבר ששבטים נמשל לאריה. וזה דרך דרש. כי מה טעם לשאלת הזאת? למה נבחרו אלה? בעבר שלא היה בדורם כמותם:

9) רשיי בראשית פרק מט פסוק ט
 (ט) גור אריה - על דוד נתנבה, בתחלת גור (שמואל ב' ה) בהיות שאול מלך علينا אתה הייתה המוציאה וה מביא את ישראל, לבסוף אריה כשהמלך עלייהם, וזה שתרגם אונקלוס שלטון יהא בשוש�, בתחלתו:

10) תולדות יצחק דברים פרק לג פסוק כב
 (כב) ולזמן אמר דן גור אריה יונק מן הבשן.
 דן גור אריה יונק, פירוש ידлаг, הוא שמשון שהיה בא בפתע והורג בפלשתים בלבד הרגשת חיל והشمעת קול.

11) בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשה צז ד"ה (ט) גור אריה
 (ט) גור אריה יהודאי ר' חמאת בר' חנינה זה משיח בן דוד שיצא משני שבטים, אביו מיהודה ואמו מדן, ובשניהם כת' אריות גור אריה יהודאי, דן גור אריה (דברים לג כב).

12) בראשית רבה (וילנא) פרשה צח ד"ה יד יהי דן
 לפי שהיה יעקב אבינו רואה אותו וסביר בו שהוא מלך המשיח כיוון שראה אותו שמת אמר אף זה מת לישועתך קויתי ה'.

13) בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשה צה ד"ה [דבר אחר ואת]
 ולפי שהיה יעקב אבינו סבור שהיהודים הרג את יוסף בשעה שהביא את הכתנת שני' ויכירה ויאמר כתנת בני חייה רעה אכלתחו (בראשית לו ל), ואין חייה רעה אלא אריה שנעמי גור אריה יהודאי (שם /בראשית/ מט ט).

ד"ר יעל ציגלר
شمleon, בעז, ודוד

14) בראשית רבתה (וילנא) פרשהצח ד"ה יד ית זן
יהי זן נחש עלי דרך, מה נחש זה מצוי בין הנשים, כך שימושון בן מנוח מצוי בין הנשים.

15) מכילתא דרבנן בר יוחאי פרק ז פסוק (יד) [ויאמר]
דוד ניתן לו רמזו וחש שנאי גם את הארי גם הדזוב הכה עבדך (ש"א ז ל) אמר מה אני ספונ שהרגתי שלוש בהמות רעות הללו אלא שמא דבר עתיד לערע בישראל ועתידי להנצל על ידי לכך נאמר והיה הפלשתי העREL זהה כאחד מהם (שם).

16) רבב"ט בר' מט:טו
ZN ידין עמו. המפרש על שימושון לא ידע בעומק פשותו של מקרא כלל. וכי יעקב בא להתנבות על אדם שנפל ביד פלשתים וינקרו את עיניו ומת עם פלשתים בעניין רע. חלילה חלילה. אך על שבתו שלZN נתבנה שהוא מסוף לכל המהונות וגם ביהושע כתיב והמאסף הולך אחר הארון ולפי שהיה הולך כל הימים בין ימי משה בין ימי יהושע אחר כל הדגמים והיה צריך להלחם עם כל האומות הרודפים אחריהם לונב כל הנחלים אחריהם בדרך ולהנקם מן האומות כי גברים היו.

17) רמב"ן בראשית פרק מט פסוק יט
(יח) לישועתך קויתי ה' - לא היה בכל שופטי ישראל מי שנפל ביד אויביו זולתי שימושון שהוא הנחש הזה,CDCתיב (שופטים ב יח) והוא היה ה' עם השופט והושיעם מיד אויביהם כל ימי השופט. והוא היה האחרון לשופטים, כי שמואל נביא היה ולא נלחם בהם, ובימי מלכו המלכים, כאשר ראה הנביא תשועת שימושון כי נפסקה אמר לישועתך קויתי ה', לא לישועת נחש ושפיפון, כי בז אושע לא בשופט, כי תשועתך תשועת עולם:

18) קהילת רבתה א
יש שהרבו גבורתן לטובתן ויש שהרבו גבורתן לרעתן שהרבו לטובתן דוד ויהודה שהרבו לרעתן שימושון וגנית.

19) מדרש תנומה (בובר) פרשת נשא סימן ז
טוב לפניו האלים ימלט ממנה... ד"א [טוב] זה בועז שהוא אומר לרות ליני הלילה (רות ג' ג), וחוטא ילכד בה, זה שימושון.

20) זוהר חדש רות ח:
אבל ליני הלילה – הוא השתא בגלותא ואהיגי לבנייך תמן באוריתא ובעובדי טבין, ואם ישחן עלייך עובדי טבין למפרק לך יפרק. ואם לאו וגאלתיך אני חי ה' שכבי עד הבקר, עד דייתי צפרא ונהיירן דפורקה.

21) רב"י רות ג:ח
ニילפת. ואחיז כמו (שופטים טז) וילפת שימושון: